

Omše bez obmedzení

Rímskokatolícka cirkev zatiaľ nechystá žiadne opatrenia v súvislosti s možným šírením chrípky.

Omše aj iné bohoslužby budú bez obmedzení podľa programu. „Biskupi sú pripravení konať, ak zo strany príslušných štátnych orgánov bude vyhlásená epidémia, „

uviedol včera hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Minulý týždeň na akútne respiračné ochorenia ochorelo viac ako 55-tisíc ľudí, na chrípku necelých osemtisíc ľudí.

JÁN FELIX
Šport, 7.11.2009

Martinská výzva

Vo všetkých kostoloch Bratislavskej arcidiecézy sa včera konala mimoriadna zbierka pre charitatívne dielo „Cenacolo“ na rozšírenie ubytovacích a pracovných priestorov komunity, ktorá pomáha svojim členom v katolíckom duchu prekonávať drogové, alkoholové a iné závislosti.

Komunita žije na území arcidiecézy pri obci Kráľová pri Senci. K zbierke vyzval pred sviatkom sv. Martina z Tours, bratislavský arcibiskup metropolita Stanislav Zvolenský.

Šport, 9.11.2009

Školy ani po dvoch mesiacoch nemajú nové učebnice

Učebnice pre reformné ročníky v školách stále nie sú. Niektorým školám podľa učiteľov chýba ešte 70 percent kníh pre reformné ročníky. Ministerstvo školstva argumentuje, že chce, aby sa žiaci učili z kvalitných učebníc. Preto vydávanie nechcú urobiť naráchlo. Školy do týchto chvíľ dostali pre reformné ročníky učebnice náboženstva, hudobnej a výtvarnej výchovy. Dorazili aj geografie, dopravná výchova a niektoré školy už

majú pre žiakov aj novú slovenčinu a matematiku. Polica, na ktorých mali byť učebnice pre reformný druhý a šiesty ročník, však väčšinou zívajú prázdnotou. Lepšie na tom nie sú ani stredné a odborné školy, ktoré nemajú nové učebnice pre všeobecnovzdelávacie a odborné predmety. Minister školstva zdôvodňuje meškanie učebníc nezáujmom zo strany autorov. Školám odporučil, aby učili zo starých učebníc.

TA3, 6.11.2009

Pražský biskup V. Malý bol hosťom relácie Vec verejná

Pred blížiacim sa 20. výročím novembrových udalostí sa v dnešnej relácii Slovenského rozhlasu Vec verejná zamýšľal jeden z protagonistov - terajší pražský biskup Václav Malý aj nad tým, či sa postupom času nezmenili ideály nežnej revolúcie.

Václav Malý, pražský biskup: „Já myslím, že ideály zůstávají

stejně - čest, pravdivost, odpovědnost. Že to je poslání a tak bych přál sobě i všem tedy spoluobčanům, abychom si znovu uvědomili svoji osobní důstojnost, nemít mámnivě brýle, nevidět jenom ty chyby okolo sebe, ale začít u sebe a když se nám to bude dařit, tak ta celková atmosféra se podstatně změní.“

Rádio Slovensko, 8.11.2009

**Svätomartinské dni
v Bratislave**

Posilniť historické povedomie Bratislavčanov, ale aj osláviť nápoj typický pre západné Slovensko. Aj o tom budú Svätomartinské dni, ktoré sa dnes začínajú v Bratislave. Celé podujatie odštartovalo symbolické požehnanie mladého vína. Bol tam aj Marián Kukelka, redaktor: „Duchovný rozmer podujatia, ktoré Bratislavčania poznali v minulosti pod názvom Sviatok mladého vína, otvorila bohoslužba v Kaplnke sv. Ladislava v Primaciálnom paláci. Mladému vínu požehnala námestníčka primátora Anna Dyttertová: „Pane, nech spoločné požívanie vína nás spája pri každej príležitosti v spoločenstvách ľudí, hľadajúcich skutočné vzájomné porozumenie, úctu a lásku.“

Marián Kukelka, redaktor: „Oslava vína nesie meno podľa svätého Martina. Jemu je zasvätený aj hlavný chrám v meste, Katedrála svätého Martina.“

Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup: „Ak teda katedrálny kostol je teda v hlavnom meste Slovenskej republiky v Bratislave, že dá sa hovoriť o svätom Martini aj ako o patrónovi Bratislavy.“

Marián Kukelka, redaktor: „Svätomartinské dni otvoril slávnostný sprievod cez Staré mesto, ktorý bol prezentáciou slovenskej ľudovej slovesnosti. Pre Bratislavčanov bude počas víkendu na Rudnayovom námestí pripravená ochutnávka vín a prezentácia ľudových remesiel. Bratislava má s vinohradníctvom totiž svoje skúsenosti už dlhé stáročia. Potvrďuje to aj starostka Devína Ľubica Kolková: „Tie najstaršie vykopávky vyše 3000-ročné svedčia o tom, že v Devíne sa víno dorábalo už dávno pred našim letopočtom.“

Marián Kukelka, redaktor: „Svätomartinské dni vyvrcholia 11. novembra na Hlavnom námestí degustáciou vína z Českej republiky.“

Rádio Regina, 6.11.2009

V líni strany

ŠtB bola hlavnou oporou totalitného režimu. Tých, čo sa vzopreli, vládila po výsluchoch - mnohí skončili vo väzení alebo násilnou smrťou.

ŠtB podliehala najvyššiemu vedeniu komunistickej strany. Tzv. politbyro jej dávalo úlohy, koho rozpracovať, sledovať, zlikvidovať. Stranícke organizácie schvaľovali aj kariérny postup dôstojníkov ŠtB. Od tajných zase závisel kariérny postup bežných ľudí - vrátane takých oblastí, ako bola kultúra či vzdelanie.

„ŠtB bola štátom v štáte. Sprostredkúvala strane informácie o skutočnom stave spoločnosti a naopak - dostávala od nej represívne úlohy,“ hovorí Miroslav Lehký z Ústavu pre štúdium totalitných režimov v Prahe. Cez Vojenskú kontrarozvedku (VKR), ktorá bola jej súčasťou, ovládala aj armádu. „VKR bola klinom do tohto prostredia. Armáda bola totiž ozbrojenou zločkou, takže vplyv ŠtB bol poistkou, ako ju mať plne pod kontrolou.“

Najhoršie boli päťdesiate roky, keď pracovali v ŠtB predovšetkým robotnícke kádre. Bitky a mučenie oponentov režimu boli na dennom poriadku. V lepšom prípade skončili vo väzení, v horšom násilnou smrťou, v 80. rokoch používala ŠtB sofistikovanejšie metódy. Keď chcela niekoho zastrašiť, využila na to recidivistov či psychicky labilných ľudí.

Prioritou bola cirkev, bývali politickí väzni, zakázaní umelci či vyhodení členovia strany. „ŠtB vytvárala atmosféru strachu, pričom robila aj tzv. rozkladné opatrenia - snažila sa budovať nedôveru medzi priateľmi, manželmi, v rodinách,“ pripomína Lehký. Využívala na to širokú sieť agentov, ktorí boli nasadení doslova všade.

Smerom navonok robila ŠtB tzv. destabilizačné opatrenia s cieľom ovládnuť slobodný, demokratický svet. Často podporovala teroristov, ktorým poskytovala ochranu a finančné zázemie. Tolerovala a chránila aj drogové cesty z východu na západ - napríklad tzv. balkánsku cestu. „Predpokladali, že drogy sú faktorom, ktorý bude rozkladať západnú spoločnosť,“ dodal Lehký. (vag)

SME, 9.11.2009

Krucifix

Fínka, žijúca v Taliansku, vyhrala svoju krížovú výpravu. Po ôsmich rokoch naťahovačiek Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že jej Taliansko musí vyplatiť odškodné.

Štát sa mal previniť tým, že v triedach jeho škôl na stene visí kríž. Podľa žalobkyně tým Taliansko bráni v ateistickej výchove jej detí.

Rozhodnutie v Taliansku vyvolalo vlnu odporu. „Európa tretieho tisícročia nám berie naše milované symboly a necháva nám len halloweenske tekvice,“ poťažoval sa vatikánsky muž číslo dva, kardinál Tarcisio Bertone.

Sporom o to, kde vedie hranica medzi sekulárnym štátom a kresťanskou symbolikou, sa pred štyrmi rokmi zaoberal už

americký Najvyšší súd. Rozhodol, že v štátnych budovách možno symboly kresťanstva vystavovať len v historickom kontexte. Americká vláda však pred pár dňami ustúpila rozhorčeným protestom rodičov a zrušila svoj zákaz náboženskej tematiky na ozdobách, vyrábaných deťmi pre vianočný stromček, ktorý bude stáť pred Kapitolom.

Taliani môžu dúfať, že ich krížová cesta sa skončí s podobným výsledkom. S dokazovaním, že kresťanské symboly u nich majú historickú tradíciu, by nemali mať veľký problém.

Aj keď vyrezávané tekvice by u školákov mali zrejme väčší úspech.

Miloslav Surgoš
PRAVDA, 7.11.2009

Ad: Križiaci v školách (5.11.)

Peter Morvay víta rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva ohľadom krížov na školách v Taliansku. Jeho kritikov nazýva „križiakmi“ a obviňuje cirkev, že záležitosť prekrútili. Máme sa z rozhodnutia EŠLP tešiť? Súhlasím, že „odstránenie krížov neznamená zároveň víťazstvo ateizmu, koniec vnucovania jedného názoru nutne neznamená, že ho v rovnakej funkcii nahrádza iný“. Napriek tomu by nám rozhodnutie veľa radosť priniesť nemalo.

EŠLP ani nepriamo nerozhodoval o tom, či „je základným stavebným kameňom európskej kultúry kresťanstvo, alebo skôr tolerovanie odlišnosti, pluralita vierovyznaní vrátane toho, že štát nesmie ani jedno uprednostňovať a nesmie ho svojim občanom vnucovať“. Ale o tom, či je umiestnenie kríža v triede štátnej školy v rozpore s právom rodičov vychovávať deti v súlade s ich presvedčením a s právom detí na slobodu náboženského vyznania.

Prvým paradoxom rozhodnutia je názor, že už sama prítomnosť kríža v škole je porušením týchto práv.

Druhým je skutočnosť, že v tomto spore nešlo o kríž ako o náboženský, ale symbol talianskej histórie, kultúry, súčasť identity a symbol talianskeho štátu. EŠLP to odmietol tvrdením, že kríž v triedach by mohol byť žiakmi interpretovaný ako náboženský znak.

Ale k podstate: štát považuje určitý symbol za súčasť svojej identity, histórie a kultúry. EŠLP ho zakáže používať, pretože by mohol byť chápaný aj ako náboženský. A tým štát porušuje právo na slobodu vyznania a na výchovu detí v súlade s ich presvedčením! Paradoxné? Európska realita.

Pri tomto rozhodnutí by mal každý slobodomylný človek spozornieť. EŠLP nám odkazuje, že umožňuje slobodu vierovyznania, ale nie vo verejnom priestore. Môže to skončiť tým, že cirkev budú zatlačené za múry kostolov (nesnažili sa o to aj komunisti?) a akékoľvek ich verejné pôsobenie môže byť označené za porušenie základných práv iných. Dnes cirkev, zajtra niekto iný.

Miroslav Lettrich, autor je kňaz
SME, 9.11.2009

Sme slobodní, ale nie lepší

Východným Nemcom pomáhal, keď utekali pred komunistickým režimom na Západ. Vyhladovaným Rumunom vozil kamióňmi jedlo. A z obliehaného Vukovaru dostal tisíce Chorvátov tesne predtým, než mesto dobyli srbské milície. Dvadsať rokov po páde komunizmu, ktorý sám pomáhal pochovať, páter IMRE KOZMA hovorí, že sloboda z nás lepších ľudí neurobila.

Kritikom komunistického režimu ste sa stali dávno pred rokom 1989. Maďarská tajná služba vás vypočúvala každý týždeň. Prečo vás prenasledovali?

Režim neznášal myšlienky, ktoré som šíril. Pritom som používal idey, ktoré hlásali sami komunisti, že človek musí konať v prospech spoločnosti, tak som to robil naplno. Raz sa ma pri jednom výsluchu pýtali, prečo pracujem proti režimu. Odpovedal som im, že ja nepolitizujem, ale hlásam slovo Božie. Keď sa ma však opýtajú na môj názor na politiku, tak ho poviem.

Čoho sa báli?

V čase, keď som sa rozhodol, že budem kňazom, mnohí farári sedeli vo väzení alebo im väzenie hrozilo. Mimo kostola sa nedialo vôbec nič. Tak som začal robiť prednášky, na ktoré prichádzali stovky univerzitných študentov. Keď som sa začal venovať manželským párom, to už mi neprešlo. Vytvorilo sa vtedy, silné spoločenstvo dvetisícosemsto párov, za dvadsať rokov sa len štyria rozviedli a na každý pár pripadli štyri deti. Pod tlakom štátnych inštitúcií mi arcibiskup v roku 1976 povedal, že ďalej v cirkvi nemôžem pracovať.

Nakoniec ste kňazom ostali. Čo sa stalo?

Keď človeka v Budapešti vymenovali za farára, musela s tým súhlasiť príslušná cirkevná inštitúcia. (Tá bola zadobre s režimom - pozri, red.) Ja som bol jediný, s ktorého vymenovaním nesúhlasili. Bol to menší zázrak, že sa to nakoniec podarilo. Nevieť to inak vysvetliť, iba že Boh existuje.

Do Zugligetu vás preložili za trest. Iróniou osudu ste práve tam pomohli poraziť režim, ktorý vás prenasledoval. Bol Zugliget iný ako ostatné fary?

Začiatkom roku 1977 bol Zugliget periféria Budapešti, odkiaľ vysídli mnoho Nemcov a prisťahovalo sa tam veľa komunistov. Cirkevný život tu prakticky neexistoval, kostol bol

v dezolátnom stave. Režim bol presvedčený, že tu nič neurobím. Ja som mal však veľké ideály. Pre mňa kresťanstvo nie je len modlitba či chodenie do kostola, ale charitatívna činnosť. Do Zugligetu ma nasledovalo päťdesiat až šesťdesiat párov, ktoré mi pomohli zmapovať sociálnu situáciu. Za tri mesiace som vedel, ako tu ľudia žijú. Keď sa ma na to predseda národného výboru opýtal, povedal som mu, že poznám ľudí, ktorí žijú horšie ako prasatá v mojej dedine.

To bolo riskantné...

Bolo, ale na druhý deň si ma zavolať a dohodli sme sa, že riešenie sociálnych problémov nechá na mňa. O rok sme v Zugligete vybudovali prvú sociálnu sieť v Maďarsku. Aj predseda, aj tajomníčka komunistickej strany boli výborní ľudia. Dokonca keď predseda zomrel, mal len jedinú prosbu, aby som ho v tichosti pochoval v kruhu rodiny, a keď sme v lete 1989 zriadovali tábor pre utečencov z NDR, tajomníčka mi pomohla prvá.

Aj keď vás režim prenasledoval, dokázali ste spolupracovať s komunistami?

Pre mňa nebolo dôležité, kto je členom akej strany, vždy definujem človeka podľa toho, či má snahu urobiť niečo pre ľudí.

V lete 1989 vás oslovila západo-nemecká ambasáda v Budapešti, či by ste im nepomohli s utečencami z východného Nemecka, ktorí obsadili ambasádu a chceli vycestovať do západného Nemecka. Prečo vy?

Poznali moju minulosť a moje sociálne projekty. Vo februári pani Csilla von Boeselager založila pobočku Rádu maltézskeho rádu rytierov v Budapešti. Aj cez nich sme boli s Nemcami v kontakte.

Od augusta do septembra 1989 prešlo cez Zugliget skoro päťdesiat tisíc utečencov z vtedajšej NDR. Pamätáte sa na tvár toho prvého?

Poznal som tie tváre ešte skôr, než prišli na faru. Niekoľko týždňov už bývali v obytných privesoch v parku. To, čo si pamätám, bolo ich odhodlanie.

Vedeli, že sa nemôžu vrátiť domov, ale cesta na Západ ešte neexistovala. Vôbec nevedeli, čo s nimi bude. Veľa som vtedy rozmýšľal, prečo to robia. Niekoľkokrát som navštívil východné Nemecko, tam boli lepšie životné podmienky než u nás, a predsa utekali.

Čo bolo pre vás ťažšie? Získať si ich dôveru alebo zabezpečiť im jedlo a ubytovanie?

Tí ľudia sa báli jeden druhého a báli sa aj nás. Nechceli uveriť, že im chceme pomôcť len tak, z lásky k človeku. Boli to mladí ľudia od šestnásť do štyridsať rokov a nemali takmer žiadnu skúsenosť s kresťanstvom. Myslím, že aj to, že im chýbali tieto myšlienky, bol dôvod, prečo hľadali iný domov.

Rok 1989 sa pre vás neskončil odchodom východných Nemcov, ktorým v septembri dovolili vycestovať do západného Nemecka. V decembri ste odviezli do vyhladovaného Temešváru dvadsaťosem nákladiakov s humanitárnou pomocou. Prečo Rumunsko?

Do Rumunska sme vysielali stovky univerzitných študentov s ruksakmi už pred rokom 1989. Mali sme vybudovaný systém. Aj preto sme už 22. decembra 1989, keď sa tam začala revolúcia, mali pripravených toľko nákladiakov. Keď som rozhlásil, že potrebujem pomoc, tak sa v Zugligete zhromaždilo päťtisíc ochotných ľudí. Pomáhali jednoduchí ľudia, ale aj štát. Pamätám si, ako za mnou prišla starinka s maďarskou klobásou a povedala, aby som ju v Rumunsku dal tomu, kto bude najviac hladný. Maltézskeho rádu vtedy znamenal pas, s ktorým ste sa dostali skoro všade. Cez nás sa dostávala pomoc zo Západu do celého Rumunska.

Po pokojnej revolúcii v roku 1989 ste pomáhali ľuďom na Balkáne, ktorí sa ocitli vo vojne. Aká to bola skúsenosť?

Keď do Maďarska začali prichádzať utečenci z Balkánu, rozhodol sa maltézskeho rádu pomôcť. Do Maďarska sme vtedy priviezli osemtisíc invalidných ľudí, ktorých sme našli v opustených dedinách, tri celé kompletné školy so žiakmi a učiteľmi, dve psychiatrické liečebne, vyše štyristo zranených vojakov. Neskôr tu bolo až šesťdesiat tisíc utečencov. Vtedy sme dostávali podporu zo západného Nemecka. Nemci nám začali vracat', čo dostali od nás v roku 1989.

V novembri 1991 ste pomáhali ľuďom, ktorí ostali v chorvátskom Vukovare, keď ho juhoslovanská armáda a srbské milície obliehali 86 dní. Po ťažkých rozhovoroch so srbským generálom ste z mesta dostali tisíce civilistov. Ako sa to podarilo?

Začalo sa to telefonátom zo Spojených štátov, či by som nepomohol na slobodu siedmim františkánskym mníchom, ktorí sa schovávali v jednej pivnici vo Vukovare. Povedal som, že pre siedmich tam nepôjdem, ale pôjdem pre všetkých, ktorí potrebujú pomoc. Traja sme sa vydali na cestu a zastavili nás šesť kilometrov pred Vukovarom na srbskom fronte. Keď sme im povedali, kam ideme, vojaci sa začali rehoť. Oni sa už pripravovali na zdrvu júci útok. Rozhodnúť o tom mohol len generál. Dovtedy nikdy nikoho neprijal a dodnes neviem, prečo prijal práve nás. Vtedy som mal prvýkrát strach. Nie o seba, ale o svojich spolupracovníkov. Dvadsať minút sme s generálom debatovali o ničom, keď som sa ho opýtal, či vie, kto som a prečo som prišiel. Povedal, že už o mne počul, že som kresťanský kňaz, a on je ortodoxný generál. A ja som sa ho opýtal, či pozná môjho spojenca, ktorého ešte nikto neporazil. To ho zaujalo a ja som dodal, že mojím spojencom je Ježiš Kristus. Mal slzy v očiach a súhlasil s tým, že civilistov prepustí.

Dodržal slovo?

Hneď som sa vrátil do Maďarska, aby som zorganizoval autobusy. Ráno som mu zatelefonoval a on povedal, že tých ľudí neprepustí. Presviedčal som ho, že to nemôže, lebo som už o tom informoval parlament, napísal som do OSN aj pápežovi, že urobil dobrý skutok. Po chvíľke opäť súhlasil. Tak som zohnal tristo autobusov aj s posádkami a odišli sme do Vukovaru. Pred mestom nás zastavili a ukázali nám rozkaz ministra vnútra, že nevie garantovať našu bezpečnosť. Skoro som sa rozplakal, ale museli sme sa vrátiť domov. Aby som dokázal, že mám pravdu a že tá cesta nie je nebezpečná, vybral som sa krátko nato autom do Vukovaru. Podarilo sa to. Tam som zorganizoval autobusy z chorvátskej strany a konečne ľudí priviezol.

Je svet dvadsať rokov po páde komunizmu lepší?

Nie je. Prvých desať rokov sme sa tešili zo slobody, a druhých desať ro-

kov sme ochotní predať zvyšok tej slobody za kúsok blahobytu. Mám pocit, že individuálne city sa prejavujú tak silno, že ľudia už nie sú ochotní robiť nič v prospech iných. Ani vtedy, keď majú väčší vplyv a viac peňazí ako ostatní. Veľa ľudí je dnes na periférii spoločnosti.

Prečo je to tak? Nerobí nás sloboda, za ktorú sme bojovali, lepšími?

Treba sa naučiť žiť so slobodou. Len ten si ju vie užívať, kto oslobodí sám seba vnútorne. Ja som bol slobodný, aj keď ma vypočúvali, dokonca som bol silnejší než tí, čo ma vypočúvali. Potrebujeme sebakontrolu a sebareflexiu, ináč nebudeme možnosti, ktoré vyplývajú zo slobody využívať, ale zneužívať.

To je pesimistická bilancia po dvadsiatich rokoch...

Veľká chyba je myslieť si, že keď uspokojíme sami seba, tak budeme šťastní. Funguje to naopak. Čím viac ľudom môžem pomôcť, tým viac budem šťastnejší. Ja som vyrastal ako sirota a môj starý otec mi vždy hovoril: životu sa treba učiť. Narodili sme sa preto, aby sme slúžili jeden druhému.

IMRE KOZMA (1940) - rímskokatolícky kňaz a od roku 1989 predseda maďarského Rádu maltézskeho rádu, je medzi cirkevnými a mimovládskymi organizáciami žijúcou legendou. Za kňaza ho vysvätili v roku 1963, od roku 1977 bol dvadsať rokov farárom v budapeštianskej štvrti Zugliget, kde sa v lete 1989 staral o 50-tisíc utečencov z východného Nemecka. V decembri 1989 poslal 28 kamiónov s humanitárnou pomocou do Rumunska, v roku 1991 dostal z obliehaného Vukovaru tisíce civilistov, v roku 1994 poslal kamióny s pomocou do Sarajeva, bezdomovcom v Budapešti nechal prerobiť starý vlak na nocľaháreň. Dostal desiatky vyznamenaní.

Prvých desať rokov sme sa tešili zo slobody, a druhých desať sme ochotní predať jej zvyšok za kúsok blahobytu.

Miriám Zsilleová, SME, 7.11.2009

Deň lebiek

Katolíci v Bolívii nezaprú svoje indiánske korene a včera šli na omšu nielen so svojimi žijúcimi príbuznými. Zobrali si so sebou aj lebky svojich mŕtvych rodinných príslušníkov. Týždeň po sviatku všetkých svätých tam totiž oslavujú deň lebiek. Lebky zasypávajú kvetmi, dávajú im cigarety a prosia ich o ochranu a pomoc.

JOJ, 9.11.2009

Cena primátora Nové Zámky pre rehoľnu komunitu Menších bratov františkánov

Rehoľná komunita Menších bratov františkánov v Nových Zámkach dostala v týchto dňoch cenu primátora. Ocenenie dostali za dlhoročnú úspešnú pastoračnú prácu v meste. Františkáni v súčasnosti spravujú miestny filiálny kostol a venujú sa službe chorým v nemocnici aj doma. Rehoľa Menších bratov františkánov si v tomto roku pripomína 800 rokov od svojho vzniku a 400 rokov od príchodu do Nových Zámok.

Redaktor: „V Nových Zámkach v súčasnosti pôsobí sedem kňazov františkánov. Podľa slov ich predstaveného pátra Pavla Gabriela Prievalského, primátora mesta Gejza Pischinger, im odovzdal ocenenie za.“

Gejza Pischinger, primátor mesta Nové Zámky: „Šírenie vierovyznania za rozvoj mesta a tretia vec bola za rôzne aktivity s mládežou.“

Redaktor: „Pri prijímaní ceny, páter Prievalský pripomenul že.“

Pavol Gabriel Prievalský, páter: „Tá cena nepatrí len nám, ktorí tam teraz pôsobíme, bratia v Nových Zámkach, ale tá cena patrí vlastne všetkým tým bratom, ktorí tam pôsobili, aj tým ľudom to ocenenie patrí, ktorí vám Menším bratom pomáhali rozličným spôsobom.“

Redaktor: „Františkáni sú aj v Nových Zámkach vo svojej službe verní svojej charizme.“

Pavol Gabriel Prievalský, páter: „Okrem klasickej pastorácie kňazskej, tak napríklad my tam máme na starosti nemocnicu, potom je ešte v Nových Zámkach chodíme po domácnostiach k takým chorým, starým ľuďom.“

Redaktor: „Svedectvo vzorného rehoľného života je podľa nitrianskeho pomocného biskupa Mariána Chovanca aj v dnešnej dobe veľmi potrebné.“

Marián Chovanec, nitriansky pomocný biskup: „Zasvätené povolania sú najkrajším ovocím cirkvi. Význam zasväteného života má hodnotu a cenu pre celý svet, to kvôli svedectvu, svedectvu kresťanského života.“

**Miroslav Lyko
Rádio Lumen, 7.11.2009**

Vatikán Kosovo neuzná

Vatikán, ktorý doposiaľ neuznal jednostranne vyhlásenú nezávislosť Kosova, tento postoj zatiaľ nezmení.

Povedal to pre včerajšie vydanie srbského denníka Danas apoštolský nuncius v Belehrade Orlando Antonini. Ako zdôraznil, Vatikán nemá žiadne smernice ani indície na to, aby zmenil svoje doterajšie stanovisko k nezávislosti Kosova. „Ide o citlivú a komplikovanú otázku, a preto je potrebné analyzovať jej rôzne aspekty,“ dodal. **tasr), Plus jeden deň, 10.11.2009**

Veda s vierou ruka v ruke do budúcnosti

Celý nasledujúci týždeň bude prebiehať prvá konferencia o astrobiológii, zvolaná Pápežskou akadémiou vied v budove Casina di Pio IV. vo Vatikáne, Zúčastnia sa na nej tak prominentní vedci, ako aj cirkevní lídri z celého sveta a predsedať im bude cirkevný líder akadémie monsignor Marcelo Sánchez Soronda. Ich cieľom bude predovšetkým dospieť k dohode medzi cirkvou a vedou v otázke možnosti nájdenia foriem života mimo našej planéty. Cirkev totiž postupne začína akceptovať možnosť, že život môže v rôznych formách existovať aj za hranicami našej Zeme. Vedci, medzi ktorými je aj viacero ateistov, ponúknu počas piatich dní mnoho prezentácií a teórií o pôvode života. Vysvetlí sa, ako extrémofily žijúce v nepriaznivých podmienkach - v útrobach vulkánov či oblastiach neustále pokrytých ľadom - môžu byť kľúčové pri nájdení formy života na iných planétach. Taktiež sa objasnia metódy, ktorými sa život na iných planétach nášho slnečného systému hľadá, a ako sa vedci usilujú nájsť jeho prítomnosť na vzdialenejších svetoch iných hviezd. Túto iniciatívu oznámil v lete riaditeľ Vatikánskeho observatória José Gabriel Funes, vedecký poradca pápeža Benedikta XVI. ktorý navyše ubezpečil, že neexistuje konflikt medzi vierou v Boha a súčasne vierou v existenciu možných mimozemských civilizácií, vrátane vyvinutejších, ako je tá ľudská.

JÁN FELIX, Šport, 10.11.2009

Slovenskí biskupi sú za kríže v triedach

Slovenskí biskupi podporili talianskych kňazov v spore o kríže v školách. „Konferencia biskupov Slovenska vyjadruje spoluúčasť v duchovnej bolesti, ktorú prežívajú veriaci a všetci ľudia dobrej vôle v Taliansku nad rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva,“ napísal v liste šéf KBS Stanislav Zvolenský. Súd minulý týždeň vyhovel Talianke Soile Lautsiovej, podľa ktorej prítomnosť náboženských symbolov v triedach porušuje sekulárne princípy, na ktorých by verejné školy mali fungovať. **(SITA), PRAVDA, 10.11.2009**

História mesta Vráble

Patrónom mesta Vráble je sv. Vojtech, držiaci v pravej ruke biskupskú berlu a v ľavej ruke tri kopije, ktoré symbolizujú spôsob jeho mučeníckej smrti. V rámci heraldických pravidiel, boli tieto atribúty svätca umiestnené na mestský erb.

Ján Valach, pracovník odd. kultúry a športu MÚ Vráble: „Najstaršia písomná zmienka pochádza z roku 1265, keď v listine na kráľa Bela IV. sa zmieňuje teda o obci Vráble a blízkej obci Horný Ohaj.“

Redaktor: „Medzi najstaršie zastavané územie vo Vrábl'och patrí Hlavná ulica a Kostolné námestie, ktorému dominuje kostol preblahoslavenej Panny Márie, postavený na mieste pôvodného, neskoro gotického chrámu.“

Jozef Trubini, historik: „Kostol Preblahoslavenej Panny Márie bol postavený v rokoch 1898 až 1901, kedy bol vysvätený. Tento kostol je postavený v neorománskom slohu, je zasvätený Panne Márii, pretože Claudius Vaszary, ktorý v tom čase bol ostrihomským arcibiskupom, bol spáchaný naňho atentát a práve on ako ctiteľ Panny Márie bol zachránený a na túto počesť patrónke našej postavil tento chrám.“

Redaktor: „Viac ako storočný chrám pôsobí na každého mohutne. Interiér však prekvapuje svojou útulnosťou. Interiérová výzdoba je rovnako venovaná Panne Márii.“

Jozef Trubini, historik: „Interiéri tohto kostola to sú románske prvky a výmalbovka je z roku 1936, dodatočne bola vymalovaná, pretože po vysviacke zanedlho vypukla I. svetová vojna, tak nemohli tento kostol nejako dokončiť. Takisto okná, vitráže sú pôvodné, hoci už od vojny, II. svetovej vojny boli poškodené, takže niektoré výplne sú už len jednofarebné.“

Redaktor: „Ak by boli bočné lode o dva metre širšie, vo Vrábl'och by

nestál kostol, ale katedrála. Vtedajší páni však usúdili, že v takom malom mestečku akým sú Vráble, jednoducho katedrála stáť nemôže. Hovorievalo sa, že veža vrábeľského kostola je od svojej zvislej osi odchýlená o 150 centimetrov, čo ju radí na druhé miesto na Slovensku. Najnovšie merania však dokázali presný opak. Veža patrí medzi najrovnejšie. V blízkosti kostola sme objavili ďalšiu vzácnu stavbu. Bývalý kaštieľ je najstaršou budovou na území mesta.“

Nemenovaný: „Budova Farského úradu vo Vrábl'och bola postavená v roku 1765. Najskôr slúžila ako kaštieľ rodiny Vašovcov, potom rodiny Boronkaiovcov.“

Redaktor: „Neskôr bol prízemný kaštieľ nadstavený a rozšírený o prvé poschodie. To si budovu všimla cirkev, ktorá ju neskôr odkúpila a zriadila v nej Farský úrad. Dominantami Hlavnej ulice sú dve vzácné budovy. Prvou je stoličný dom zo začiatku 19. storočia, ktorého stavba bola financovaná z celomestskej zbierky. V jeho tieni stojí takmer 250-ročná socha sv. Jána Nepomuckého. Je spomienkou na obyvateľov mesta pôvodom z Moravy, odkiaľ si so sebou priniesli kult uctievania sv. Jána. Ďalšou budovou, ktorá vás upúta svojou krásou je Stará octáreň.“

Nemenovaný: „Stojíme pred budovou Octárne, ktorá bola postavená v roku 1870 a sto rokov fungovala výroba octu, ktorou požívatinou zásobovali celé Vráble. Do roku 1970 patrila táto Octáreň rodine Petóvcov, ktorí vlastne vybudovali celý tento pekny areál vo Vrábl'och.“

Redaktor: „Vráble sú od nepamäti vychýrenou vinohradníckou oblasťou. Ochutnajte aj vy miestne výborné a kvalitné víno. Ak sa necháte zlákať vareným, v tomto studenom počasí vás príjemne zahreje.“ **STV 2, 9.11.2009**

Komunisti sa nabúravali aj do hláv detí

Snahou ideológov bolo deti zamestnať. Pri pionierskych aktivitách mali zabudnúť najmä na vieru

Režim mal prácu s deťmi prepracovanú. Služkou mu bola pionierska organizácia.

Pioniersky sľub. Jedna z prvých veľkých skupinových udalostí pre väčšinu tých, čo stihli pred novembrom 1989 dosiahnuť vek deväť rokov. Deti v tmavomodrých nohaviciach či v sukni s bledomodrou košeľou a červenou pionierskou šatkou stáli zoradené v šíku v modrých rovnošatách na Slavíne či pri pamätníku partizánov a skladali pioniersky sľub.

„Sľubujem pred svojimi druhmi, že budem pracovať, učiť sa a žiť podľa pionierskych zákonov, aby som bol dobrým občanom svojej milovanej vlasti, Československej socialistickej republiky a svojim konaním chránil česť Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže.“

Nad tým, čo hovoria, prečo a aký to má zmysel, rozmýšľal málokto - do organizácie sa vstupovalo viac-menej automaticky, hoci navonok bola pionierska organizácia dobrovoľná.

Sovietsky vzor

Komunistická strana vybudovala systém a štruktúru, ktorá už od detstva vštepovala idey komunizmu podľa sovietskeho vzoru. Začalo sa v šiestich rokoch iskričkami, nasledovali pionieri, stredoškólači sa stali zväzákmi.

Kto odmietol, mohol mať problém dostať sa na strednú či vysokú školu. Mládežnícke organizácie a školy boli pre komunistickú stranu kľúčovým nástrojom, ako ovplyvniť mladých. Deti zdravili učiteľov Česť práci, presne tak, ako sa zdravili komunisti. Vedúci ideologického oddelenia ÚVKSS koncom 60. rokov Miroslav Kusý, ktorého zo strany neskôr vyhodili, spomína, že hlavným cieľom bolo najprv potlačiť náboženstvo.

„Prísne sa kontrolovalo, či niekto chodí do kostola. Vymysleli sa namiesto neho aktivity,“ hovorí. Ideológia vyhlasovala, že náboženstvo je „tmárstvo a že cirkev je reakčná inštitúcia, ktorá ohlupuje ľudí“.

Podľa Kusého si pomohla aj Marxovým citátom, že „náboženstvo je ópium ľudí“. Na religióznom Slovensku si komunisti dávali na presadzovanie novej ideológie dosť záležať.

Občianskym aktivistom prekáža interrupčná novela

Podmienky, za ktorých môžu lekári vykonávať interrupcie, sa mali opäť meniť. Ministerstvo zdravotníctva chcelo novelizovať zákon napríklad aj tak, aby 16 ročné dievčatá nemuseli pred umelým potratom žiadať o súhlas rodičov. Niektorí občianski aktivisti sa búrili. Ministerstvo novelu nakoniec stiahlo.

Reportérka TA3: „Prvého septembra začala platiť novela zákona, ktorá upravuje interrupcie. Podľa nej by mal gynekológ ženu poučiť o rizikách interrupcie a náhradných možnostiach. A zaviedla aj to, aby dievčatá mladšie ako 18 rokov pred zákrokom požiadali o súhlas rodičov. Ministerstvo však chcelo teraz podmienky zmeniť. V novom návrhu novely ktorý bol vypracovaný, sa hovorí o tom, že poučenie o interrupcii by mohol dať aj obvodný lekár. A 16 ročné dievčatá by už nemuseli pred interrupciou o súhlas žiadať rodičov. A tieto zmeny sa niektorým nepáčili. Proti novému návrhu protestovalo aj 7500 občanov. Ministerstvu zdravotníctva doručili hromadnú pripomienku. Rezort jej nevyhovelo, no iniciátorov nepozval na rozporové konanie.“

Natočené: Marek Michalčík, riadi-

teľ OZ Fórum života: „My samozrejme to považujeme za porušenie legislatívnych pravidiel vlády.“

Zuzana Čižmáriková, hovorkyňa ministerstva zdravotníctva: „Ministerstvo zdravotníctva túto pripomienku nevyhodnotilo ako hromadnú, neboli uvedené presné mená a podpisy akých občanov...“

Reportérka TA3: „Podľa právničky však ministerstvo pochybilo, lebo formu hromadnej pripomienky zákon presne neupravuje.“

Natočené: Radoslav Procházka, ústavný právnik: „Podľa môjho názoru postup ministerstva je tu v rozpore aj s literou, aj s účelom toho ustanovenia legislatívnych pravidiel vlády.“

Reportérka TA3: „Občianske združenie Fórum života, ktoré iniciovalo hromadnú pripomienku, však už ministrom zdravotníctva poslalo list, a v ňom žiada, aby legislatívny proces v prípade novely zákona o zdravotnej starostlivosti zastavil.“

Reportérka TA3: „Už sa tak aj stalo. Ministerstvo svoj návrh z legislatívneho procesu stiahlo a v budúcnosti bude problém interrupcií upravovať nový zákon, ktorý predložia poslanci.“

Anna Vojteková, TA3, 9.11.2009

Čo vieš o ZSSR?

Pionierske skupiny fungovali pri každej škole a boli zväčša veľmi aktívne. V pionierskych kronikách sa každoročne opakujú záznamy o súťažiacich ako Puškinov pamätník, Melódia priateľstva či Čo vieš o ZSSR?

Poctiví kronikári, ako boli napríklad v pionierskej skupine G. Titova z Valalík, zachytili zápisky z besied so spisovateľmi, lekármi a ľudovými milicionármi.

Tie sa opakovali každý rok, rovnako ako návštevy závodov, múzeí. Návšteva Domu Košického vládneho programu pionierov z Valalík T. novembra 1984 podľa kroniky uchwátila a jasno mali po nej aj o budúcnosti. „Už dnes dobre vieme, že našim cieľom je dosiahnuť komunizmus,“ zachytáva kronika, ktorá je v Múzeu školstva a pedagogiky v Bratislave.

Pionieri z Tvrdošína dostali podľa kovanie z Vietnamu. „V boji našej krajiny proti americkým agresorom nás povzbudzujú tak všetky socialistické

štáty, ako aj pokrokoví ľudia na celom svete,“ napísali z ďalekého Hanoja.

Tábory

Zatiaľ čo počas školy zabávali a vzdelávali deti v pionierskych oddieloch, cez prázdniny sa chodilo do tábora.

Po rokoch sa spomína viac ako na nástupy v rovnošatách a na pozdrav „Budovať a brániť socialistickú vlasť buď pripravený!“, po ktorej nasledovala odpoveď: Vždy pripravený! na zážitky z nočných hier a na prvé lásky. V osemdesiatych rokoch sa už ideológia z táborov vytrácala. Oficiálne doktríny však až do konca trvali na svojom.

„Chceme, aby naše deti trávili v pionierskej organizácii radostné a šťastné chvíle, aby si však súčasne v jej kolektíve osvojovali vlastnosti socialistického človeka - pracovitosť, túžbu po vzdelaní a sebazdokonaľovaní, čestnosť, disciplínu, fyzickú zdatnosť a vytrvalosť.“

Veronika Prušová
SME, 11.11.2009

Švédi sa biskupky lesbičky nebáli

Na čelo štokholmskej diecézy sa postavila žena, ktorá žije v registrovanom partnerstve

Na vymenovanie homosexuálky za luteránsku biskupku prišiel aj švédsky kráľovský pár. Zahraniční hodnostári vrátane slovenských evanjelikov ho bojkotovali.

Začalo sa to v roku 1979. Švédsko vyškrtlo homosexualitu zo zoznamu chorôb. Odvtedy povolilo homosexuálnym párom registrované partnerstvá a neskôr aj adopcie detí. Po tridsiatich rokoch Švédsko zavŕšilo svoju povest' pioniera v právach sexuálnych menšín. Ako prvá európska krajina si za biskupku vybralo lesbičku.

Evu Brunneovú za biskupku vysvätila švédka luteránska cirkev v nedeľu. Viest' bude štokholmskú diecézu, ktorá patrí medzi najväčšie v krajine.

Partnerka a matka

„Je veľmi pozitívne, že naša cirkev tu ustanovuje príklad a že si na základe mojich kvalifikácií vybrala za biskupku mňa,“ citovala Brunneovú agentúra AP. „Som veľmi pyšná, že patríam do cirkvi, ktorá povzbudzuje ľudí k vlastným rozhodnutiam,“ dodala čerstvá biskupka. Brunneová, ktorá je duchovnou od roku 1978, žije v registrovanom partnerstve. Luteránskou farárkou je aj jej partnerka Gunilla Lindén. Spolu vychovávajú trojročného adoptovaného syna.

Luteránska cirkev je vo Švédsku najväčšia a do roku 2000 bola aj štátnou cirkvou. Má 6,7 milióna členov, hoci len zlomok chodí do kostola pravidelne.

Rozhodnutie vymenovať biskupku, ktorá sa otvorene hlási k homosexualite, cirkev prijala krátko po inom prelomovom kroku. V októbri si luteránska synoda odhlasovala, že sobášit' bude aj manželov a manželky rovnakého pohlavia. Reagovala tak na zákon schválený v máji, ktorý priznáva homosexuálnym párom úplne rovnaké práva ako heterosexuálnym. To zahŕňa aj právo byť zosobášený v kostole. Hoci duchovný môže odmietnuť posvätiť manželstvo gayov či lesbičiek, nová politika hlavnej švédskej cirkvi rozzúrila jej zahraničných partnerov.

Ešte pred hlasovaním sa dokonca anglikánska cirkev snažila na Švédov tlačit'. Do Uppsaly poslala list, v ktorom v prípade novej politiky varova-

la pred „zhoršením vzťahov medzi cirkvami“. Keď synoda posväcovanie manželstiev homosexuálov povolila, protestovali aj Slováci. „Otvorene, v bratskej láske a v pokore pred Pánom cirkvi, vyjadrujeme naše hlboké znepokojenie,“ napísali vtedy v liste slovenskí evanjelickí biskupi.

Nemci prišli, Slováci nie

Spor sa nepodarilo skryť ani na nedeľnej slávnosti v uppsalskej katedrále. Prišiel síce švédsky kráľovský pár, chýbali však cirkevní hodnostári zo zahraničia. Neprišli biskupi z Islandu, Estónska, Litvy a Lotyšska. Anglikánska cirkev poslala len kaplána, Svetový luteránsky zväz sa nezúčastnil vôbec.

Inštaláciu Brunneovej úplne bojkotovali aj slovenskí evanjelici. „Nebol tam nikto,“ povedala tajomníčka ECAV pre mediálnu komunikáciu Edita Škodová. „Posledný vývoj vo švédskej cirkvi, aj pokiaľ ide o inštaláciu lesbickej biskupky, nie je v súlade s Písmom svätým,“ dodala Škodová. Prvej biskupke lesbičke tak museli stačiť oslavy s duchovnými z Dánska, Fínska, Nemecka, Nórska, Južnej Afriky a Filipín.

Homosexuálni hodnostári

- Zjednotená cirkev Kristova v USA má niekoľko „konferenčných ministrov“, ktorí sa hlásia k homosexualite. Posty zodpovedajú úrovni biskupa.

- V roku 2003 americká protestantská episkopálna cirkev vymenovala za biskupa prvýkrát gayu.

- V nedeľu vymenovala švédka luteránska cirkev za biskupku prvú lesbičku. **Pavol Szalai, SME, 11.11.2009**

Podozrenie na fare

Polícia vyšetruje prípad údajného zneužívania v Suchej nad Parnou neďaleko Trnavy. Šokujúce je to, že podozrivý by mal byť miestny farár. Ten sa mal pravidelne stretávať so 14-ročný chlapcom na fare.

Redaktor: „Ľudia v dedine hovoria iba o tom. Nieкто na polícii povedal, že 14-ročný Lukáš chodí za farárom, ktorý ho sexuálne zneužíva. Dnes sme ho na miestnej fare nenašli. V Suchej nad Parnou pôsobil farár iba krátko. V tejto základnej škole učil náboženstvo iba od začiatku tohto školského roku, no a minulý týždeň pracovný pomer ukončil. Údajne s tým, že ľudia v dedine mu touto vymyslenou kauzou veľmi ublížili. 14-ročný Lukáš ale chodí do deviatej triedy v neďalekých Horných Orešanoch. S nami sa na kameru baviť nechcel, no mimo nej nám povedal, že za farárom chodil, ale so sexuálnym zneužívaním jeho návštevy nemali nič spoločné.“

Martina Kredatusová, hovorkyňa KR PZ Trnava: „Polícia prípad vyšetruje, ale vzhľadom na prebiehajúce vyšetrowanie sa k prípadu vyjadrovať nebudeme.“

Redaktor: „Nikto v dedine nechce k prípadu nič povedať. Stanovisko Konferencie biskupov Slovenska, ani arcibiskupského úradu v Trnave sa nám získať nepodarilo. Je však isté, že počas 10-minútového rozhovoru nám Lukáš niekoľkokrát povedal, že ho nikto neobťažoval. Kauza podobná tej nedávnej Františkánskej sa ale zrejme konať nebude. Sám chlapec nám totiž mimo kameru povedal, že to celé je iba výmysel istej pani, ktorej sa zrejme nepozdával nový farár v dedine.“

Dárius Haraksin, JOJ, 10.11.2009

Vatikán pripúšťa možnosť života na iných planétach

Vatikán organizuje prvú konferenciu o astrobiológii, na ktorej sa prominentní vedci a zástupcovia cirkvi majú dohodnúť v otázkach možnosti života na iných planétach. Cirkev totiž začína akceptovať možnosť, že život môže v rôznych formách existovať aj za hranicami našej zeme.

Pokračuje Jozef Scheiner, redaktor SRO: „Konferencia zvolaná Pápežskou akadémiou vied bude prebiehať celý nasledujúci týždeň. Iniciatívu oznámil v lete riaditeľ Vatikánskeho observatória a vedecký poradca pápeža José Gabriel Funes. Ubezpečil, že neexistuje konflikt medzi vierou v Boha a vierou v existenciu mimozemských civilizácií. Zároveň nevytláčil možnosť, že mimozemské bytosti by mohli byť podobné ľuďom alebo dokonca oveľa vyvinutejšie.“

Rádio Slovensko, 10.11.2009

Vatikán pripúšťa: život môže byť aj inde

Mimozemské civilizácie nemusia byť len fikciou. Takéto premýšľanie už nie je proti viere katolíckej cirkvi

Katolícky miništát zorganizoval konferenciu o astrobiológii. Mimozemšťania podľa neho neodporujú viere v Boha.

Je 17. február 1600. Na rímskom kvetinovom námestí Campo de Fiori neďaleko Piazza Navona, pár stoviek metrov od srdca Vatikánu, stavajú hranicu. Privedú na ňu Giordana Bruna. Upália ho.

Katolícka cirkev tak dáva rodiacej sa vede najavo, aký je jej postoj k učeniu, ktoré nezodpovedá jej oficiálnym doktrínam. Klér sa bojí možných politických i spoločenských dôsledkov učenia renesančného filozofa a dominikána. Bruno totiž spochybňuje základné pravdy náboženstva.

Súčasťou jeho vyhlásení je však aj tvrdenie, že Zem nielenže nie je stredom vesmíru, no že v nekonečnom kozme možno jestvuje ešte množstvo ďalších planét, dokonca s vlastným inteligentným životom.

Nový trend v srdci Ríma

Takmer 410 rokov od pomstyctivého procesu však už aj Vatikán hovorí, že život môže jestvovať aj na iných planétach - veď dnes poznáme viac ako štyristo planét mimo našej slnečnej sústavy. Minulý rok túto možnosť dokonca pripustil aj hlavný vatikánsky astronóm

Jose Gabriel Funes v rozhovore pre vatikánsky denník L'Osservatore Romano: „Veď, ako môžeme vylúčiť, že život sa vyvinul aj inde?“

Cirkev sa v tomto trende rozhodla pokračovať. Tento týždeň usporiadala v Ríme medzinárodnú konferenciu o astrobiológii: stretnutie vedcov a teológov, ktorí sa majú rozprávať o pravdepodobnosti a podobe prípadného mimozemského života. Na stretnutí sa zúčastňujú astrofyzici, astrobiológovia, planetárni geológovia i kňazi. Nie všetci sú veriaci.

„Otázka pôvodu, a či vôbec život jestvuje aj niekde inde vo vesmíre, je veľmi vážna a zaslúži si serióznú debatu,“ povedal v utorok agentúre AP jezuita Funes. Odpoveď na takúto otázku v sebe zahŕňa pre cirkev kľúčové filozofické i teologické dôsledky. Prinajmenej v tom, že v prípade objavenia mimozemšťanov sa musia

katolíci pozrieť na svoju interpretáciu prvej knihy

Starého zákona, Genesis. Funes však tvrdí, že vesmír plný života, dokonca inteligentného, neodporuje viere v Boha. Aj tieto tvory by predsa boli súčasťou jeho zámeru.

„Nemôžeme ohraničovať tvorivú slobodu Boha,“ odkázal pred rokom novinárom. Teraz je to aj stanovisko Vatikánu.

Ježiš a mimozemšťania

V lete uplynulo štyristo rokov, odkedy Galileo Galilei použil svoj ďalekohľad na svoje prelomové astronomické pozorovania. Jeho tvrdenia tiež cirkev spochybnila a prinútila ho ich odvolať, rovnako ako Brunovi mu hrozilo upálenie. Len pred mesiacom však vo svojich múzeách otvoril Vatikán výstavu, ktorá má toto výročie pripomínať. Galileovi sa posmrtno ospravedlnil pápež Ján Pavol II. v roku 1992.

Zbližovanie viery a vedy je aj jednou z hlavných agend aktuálneho pápeža. Tento rok cirkev zorganizovala konferenciu o diele Charlesa Darwina, otca evolúcie a myšlienky prirodzeného výberu. V otázke evolúcie sa však oficiálne katolícke kruhy hlásia aj k hypotézam inteligentného dizajnu. Ten vedci všeobecne považujú za nevedecký a nedržiaci sa faktov.

Prominentný kozmológ a fyzik Paul Davies, ktorý sa tiež zúčastňuje na aktuálnej konferencii, však upozorňuje aj na ďalšie teologické dôsledky existencie mimozemského života. „Objavenie druhej genézy bude pre vieru veľmi významné,“ povedal denníku Washington Post. Pýta sa však, či katolíci budú veriť, že Ježiš zomrel aj za hriechy mimozemšťanov, alebo mali vlastného Spasiteľa.

Pred štyristo rokmi za podobné myšlienky Vatikán upaľoval či posielal do väzenia. Dnes sa stávajú jeho oficiálnym postojom. V Ríme sa koná medzinárodná konferencia o existencii mimozemského života. Zastrešuje ju práve rímskokatolícka cirkev, ktorá dnes vraj už pripúšťa život aj na iných planétach. Tvrdí tiež, že veda a viere k sebe môžu nájsť cestu.

Mikuláš Kopernik, publikoval v roku 1543 knihu O kruhových pohyboch nebeských telies. Objavuje

sa v nej myšlienka heliocentizmu, Kopernik však svoje myšlienky pravdepodobne považoval za matematiku, ktorá sa netýka skutočného sveta.

Giordano Bruno, stúpenec zvláštnej podoby panteizmu, tvrdí aj to, že vesmír je nekonečný a dynamický, predpokladá existenciu ďalších planét a pripúšťa mimozemský život. Za jeho myšlienky - nielen kozmologické - ho cirkev 17. februára 1600 upálila.

V roku 1632 publikoval Galileo Galilei Dialóg o dvoch systémoch sveta. Inkvizícia sa mu vyhrážala hranicou o rok nato odvoláva svoje učenie. Knihu zakázali.

Tomáš Prokopčák
SME, 12.11.2009

Správa o hrobe Anežky Českej je zrejme mýtus

Informáciu o nájdení hrobu českej princeznej poprel miestny farár.

Na blahobyt si Česi ešte počkajú. Správa o nájdení pozostatkov Anežky Českej, ktoré má podľa legendy priniesť „pokojné a šťastné časy“, je totiž zrejme len mýtus. Hneď ako informáciu rozšíril reštaurátor, poprel ju kňaz.

„Radarový prieskum potvrdil možný nález predpokladanej schránky s ostatkami a insígniami svätej Anežky Přemyslovny,“ vyhlásil včera reštaurátor Denis Anfilov. Hrob patrónky českých krajín (1211 - 1282) sa mal nachádzať v pražskom Kostole svätého Haštala.

Ešte v ten istý deň správu o mieste posledného odpočinku českej princeznej odmietol hlavný kňaz týnskej farnosti v Prahe. Vladimír Kellner označil Anfilova za nekompetentného a v chráme svätého Haštala navyše podľa neho ani nepracuje. „Pan Anfilov len uveril dohadom rehoľníčky z Moravy,“ dodal farár Kellner.

Nález definitívne potvrdí či vyvráti až otvorenie hrobu. Pátranie sa koná zhodou okolností presne 20 rokov po jej svätorečení. (spa)

SME, 12.11.2009

Ján Chryzostom Korec

Kardinál Ján Chryzostom Korec. Symbol katolíckeho disentu a pilier tzv. tajnej Cirkvi na Slovensku. 12 rokov bol vo väzení. ŠTB ho zatkla za vlastizrada. V roku 1990 ho pápež Ján Pavol druhý vysvätil za nitrianskeho sídelného biskupa. Kardinál Ján Chryzostom Korec je jednou z najväčších morálnych autorít Slovenska.“

Ján Chryzostom Korec, kardinál: „To hnutie skrytej cirkvi na Slovensku, to bolo čosi ojedinelé aj medzi komunistickými štátmi. Mladí ľudia sa stretali, modlili, robili si exercície, študovali, čítali a šíрили evanjelium. Oni rozvíjali apoštolát. Toto bola naša činnosť, to sme robili z obavou o zajtrajší deň. Lebo sme nevedeli, čo príde a kedy nás zavrú. Raz mi uvoľnili šróby na pravom prednom kolese na aute, aby som havaroval niekde. Komunizmus sa zrútil zvnútra a nie vojensky. Dosiahli sme slobodu, to je dar nad všetky mysliteľné dary. Na druhej strane mnohí ľudia aj z tej skrytej cirkvi prišli do politiky a politika ich pohltila a politika nás rozbila. Nenávisť a ustavičné útoky na protivníka ako na nepriateľa. To neni podľa evanjelia.“

Robert Fico, predseda vlády SR (Smer-SD): „Je to bezpochyby obrovská morálna autorita. Na tomto sa zhodujú prakticky všetci bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú a aký majú názor na život a na svet.“

Imrich Vaško, Katolícka univerzita v Ružomberku: „Je to svätý muž. Je to tvrdo skúšaný muž.“

Ján Chryzostom Korec, kardinál: „Treba chápať človeka pravdivo. Človek neni dobytok, človek je bytosť ducha a treba mu umožňovať, aby sa takto človek aj duchovne rozvíjal.“

STV 1, 11.11.2009

Chrípka v kostoloch

Niekedy si ani neuvedomujeme kde všade nás vlastne chrípka aj tá prasacia ohrozuje. Môžeme ju dostať napríklad v kostole, a nemusí to byť iba pri kýchaní, ale aj vtedy, keď si s inými veriacimi podávame ruky na znak pokoja.

Redaktorka TV JOJ: „Možno ste to zažili. Počúvate kázeň a niekto neďaleko vás nezastaviteľne kýcha či kašle. Iný smrká a drží v rukách vreckovku a ku koncu kázne si máte podávať ruku na znak pokoja. Veriacemu zľava aj sprava. Ten sprava zase podáva ruku dozadu a vírus môže takto putovať po kostole.“

MUDr. Eva Chobotová, regionálna hygienička Liptova: „Pri podávaní rúk môže dôjsť k prenosu chrípky. Myslím si, že v tomto období výskytu sezónnej chrípky, kedy výskyt sa stupňuje by bolo vhodné, keby teda sa prijali zo strany kňazov opatrenia, že by sa teda v tomto období ruky nepodávali.“

Redaktorka TV JOJ: „Regionálna hygienička tvrdí, že vírus môže prežiť 8 - 12 hodín.“

MUDr. Eva Chobotová, regionálna

hygienička Liptova: „Ľudia teda, ktorí si podávajú ruky a prídu z kostola domov, by si okamžite mali umyť ruky pod tečúcou teplou vodou mydlom.“

Redaktorka TV JOJ: „Podľa kresťanov najdôležitejšie je zachovať pokoj.“

Michal Tondra, dekan trstenského dekanátu: „Musíme sa starať o svoje zdravie. To je naša povinnosť, ale bez nejakého panického strachu. Lebo naozaj náš nebeský otec o nás vie.“

Redaktorka TV JOJ: „Mnohí kresťania sú uvedomelí. keď sú chorí, nechodievajú na sväté omše.“

Anketa: „Keď kašleme, tak nejdem do kostola.“

Anketa: „Musíme sa potom čajom liečiť.“

Redaktorka TV JOJ: „Podľa viacerých veriacich je najdôležitejšie toto.“

Anketa: „Viera v Boha.“

Anketa: „Nebojíme sa.“

Michal Tondra, dekan trstenského dekanátu: „Môže sa trebárs každá svätá omša obetovať za zdravie, modlitby.“

Eliška Prečová, JOJ, 11.11.2009

Svätená voda z dávkovača

Kostoly bojujú proti prasacej chrípke. Pomôž si, aj Boh ti pomôže. Týmto heslom sa riadil taliansky vynálezca Luciano Marabese, ktorý našiel spôsob, ako zbaviť veriacich strachu z prasacej chrípky. Pri príchode a odchode z kostola si už nemusí namáčať prsty do spoločnej nádržky so svätenou vodou. Rovnako dobre im poslúži jej elektronický dávkovač. Zariadenie funguje ako

automatický dávkovač mydla na verejných toaletách - stačí priložiť ruku pod senzor. Prístroj už nainštalovali v meste Fornaci di Briosco a veriaci si po prvotnom šoku už zvykli. A Lucianovi sa hrnú objednávky z celého sveta. . .

Dávkovač pokropí ruku svätenou vodou bez namáčania prstov do spoločnej nádržky.

(rok)

Nový Čas, 13.11.2009

Spoločnosť Ferdinanda Martinenga udelila ocenenia pod názvom Bratislava Európe

Spoločnosť Ferdinanda Martinenga udelila ocenenia pre rok 2008 pod názvom Bratislava Európe, a to ľuďom, ktorí sa do povedomia zapísali svojimi humánnymi činmi. Vyvrcholením večera bolo udelenie veľkého krištáľového srdca. To získal Nicolas Winton, ktorý pred vojnou zachránil 669 detí a tiež misionárke Margit Schlachte.

Neuvedená, redaktorka: „ Počas slávnostného večera udelili zlatú medailu za činy v duchu ľudskosti Ladi-

slavovi Bielikovi in memoriam, legendárnemu fotografovi, ktorý je známy súborom fotografií z roku 1968. Medailu získal aj 84-ročný kňaz a humanista, slovenský občan maďarskej národnosti Ladislav Burian, ktorý bol prenasledovaný minulým režimom. Ocenenie získal aj Michal Krejčí. Ten po rodinnej tragédii venoval tri zvony kostolu na bratislavských Kramároch.“

Peter Kurhajec, predseda Spoločnosti F. Martinenga: „Ferdinand ve

Martinengo, taliansky šľachtic bol humanista a nechal nám odkaz, keď budete mať záujem, je pochovaný na Ondrejskom cintoríne. Bol to človek, ktorý bol spoluzakladateľ olympijských hier, bol starší kolega Pierre de Coubertina, v Bratislave založil šport, založil hasičský a záchranný spolok, ale založil aj spolok Humanitas na pomoc chudobným študentom bez rozdielu vierovyznania a národnosti pred 160 rokmi.“

TV Bratislava, 11.11.2009

Katolícka univerzita v Ružomberku spĺňa kritérium počtu študentov na prepočítaný evidenčný počet vysokoškolských učiteľov

Katolícka univerzita v Ružomberku spĺňa kritérium predpísané ministerstvom školstva Slovenskej republiky, podľa ktorého počet študentov na prepočítaný evidenčný počet vysokoškolských učiteľov musí byť v hodnotenom období najviac 20. K 30. októbru 2009 dosiahol prepočítaný počet študentov k počtu pedagógov na Katolíckej univerzite hodnotu 19,81.“

Rádio ZET, 10.11.2009

Dohovor nie je Desatoro

Európsky súd pre ľudské práva nerozhodol o tom, čo mu v súvislosti s krízou v školách vyčítajú jeho kritici.

Nedávne rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci „Lautsi vs. Itálie“ vzbudilo aj na Slovensku istý rozruch. Menší ako v Taliansku, kde síce pochopiteľne - ale zároveň aj odsúdeniahodne - rozhodnutie súdu unisono zneužili politické sily. Premiér Berlusconi vyhlásil, že ho považuje za „snahu poprieť kresťanské korene Európy, čo nie je prijateľné pre nás, Talianov“, čo práve od neho mimoriadne sedí. A v mene vlády oznámil, že sa proti nemu odvolá. Figliar.

Na Slovensku z parlamentných strán zareagoval iba poslanecký klub KDH. Podľa poslancov rozhodnutie súdu, že „kríže v školách sú porušením slobody vzdelávania a slobody vierovyznania, je absurdné“. Osobitným vyhlásením prispel ich europoslanec Mikolášik, podľa ktorého zase súd „svojím nariadením zvesiť zo stien v školách kríže robí z Európy dom stojaci na piesku“.

Nič viac, nič menej

Problémom je, že súd o ničom takom nerozhodol. Súd nepovedal, že kríže vo všetkých školách sú porušením práv a slobôd zakotvených v Dohovore. Súd nenariadil, že kríže sa majú odstrániť zo všetkých škôl a nevydal zákaz ich vyvesenia. Ani v Taliansku. A už toľko nie, že sa jeho rozhodnutie týka každej krajiny, ktorá Dohovor uplatňuje. Isto, rozhodnutie sa môže Konferencii biskupov Slovenska javiť ako „tendenčné“ a aj Vatikán ho môže považovať za „šokujúce, nesprávne a krátkozraké“. Platí sloboda slova, akurát, že v tomto prípade nevychádza z faktov, ale z dezinterpretácie rozhodnutia súdu.

Súd rozhodol o tom, že Taliansko

porušilo práva a slobody pani Lautsiovej, ktorej maloleté deti chodili do verejnej školy a priznal jej finančné odškodnenie. Nič viac, nič menej a pokiaľ sa nenájde ďalší sťažovateľ, tak to aj zostane. Konkrétne rozhodol, že Taliansko porušilo článok 2 Protokolu č. 1 spolu s článkom 9 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd konštatoval, že to, čo môže byť pre niektorých študentov pomocou, môže byť citovo rušivé pre študentov iných náboženstiev alebo bez vyznania. Spomenul demokratickú spoločnosť, rozpor medzi vládnu kontrolou a právom rodičov vychovávať deti v zhode s ich vlastným náboženským a filozofickým presvedčením. A vyslovil názor, že Taliansko je povinné rešpektovať neutralitu pri výkone verejnej služby, najmä v oblasti vzdelávania.

Rýchla cesta do pekla

Pre odporcov rozhodnutia bude vzhľadom na ich rétoriku zrejme prekvapením, že sa v ňom súd oprel tak o doterajšiu vlastnú judikatúru, ako aj o rozhodnutia talianskych súdov vrátane ústavného. Mimochodom, konal aj preto, lebo dotknutá škola odmietla rešpektovať rozhodnutie talianskeho súdu o odstránení kríža - aj keď ústavný súd vyriekol, že ústava obsahuje princíp sekularizmu vo viacerých článkoch a náboženský charakter štátu bol výslovne opustený v roku 1985, v rámci dodatkového protokolu k Zmluve so Svätou stolicou. Eurosúd tak v podstate ani nemohol rozhodnúť inak, ako rozhodol. Prekvapení odporcov pritom môže byť viacero - medzi nimi aj to, že k jednomyselnému „za“ výrazne prispel sudca taliansky.

Usudzujem, že obhajovať neobhájiteľné, šliapať po zákonoch a dezinterpretovať rozhodnutia súdov je rých-

Kamerové systémy slúžia nemobilným veriacim

V našich obciach si už na kamerové systémy, ktoré pomáhajú policii, zvykli. V Moldave nad Bodvou samospráva schválila investíciu vo výške 3,5 milióna korún na sedem kamier, tento systém však ešte ďalej rozšírili.“

Redaktor STV: „Treba len trocha pozornosti a, prirodzene, aj trocha peňazí a je ľahší nielen život mestskej polície, ale aj vyše tridsiatich seniorov. V Domove dôchodcov sv. Alžbety totiž môžu naživo sledovať sväté omše aj nemobilní seniori. Olga Markóczy pred 19 rokmi dostala porážku, z nemocnice prišla domov spoly ochrnutá. Brána do kostola bola pre ňu odvtedy zatvorená. Teraz pozerá omše ráno i večer, cíti sa, akoby bola priamo v kostole.“

Markóczy Olga: „Bola som taká šťastná, že to slovami nedokážem ani vyjadriť. Veľmi som trpela, lebo som nemohla chodiť do kostola, keďže neviem chodiť.“

Anna Danková, riaditeľka domova dôchodcov: „Každý deň, keď je omša, či je to slovenská alebo maďarská, pozerajú a sú veľmi radi. Väčšinou sú už imobilní naši obyvatelia a tí, čo nevládzu chodiť do kostola, bolia ich tie nohy a tým pádom majú veľkú radosť, že môžu sa zúčastniť týchto obrádov.“

Redaktor STV: „Počas našej návštevy kostol patrili mládeži, no seniori aj to s radosťou pozerali.“

Hrabinsky Klára: „Keď mám taký pocit, zájdem do kostola, no odkedy je to tu, človek si to skôr pozrie doma.“

Harsányi István: „Som holo-hlavý, v kostole mám strach, že nachladnem, preto pozerám omše doma.“

Redaktor STV: „Mesto má aj ďalšie plány na rozšírenie kamerového systému.“ STV 2, 11.11.2009

lejšou cestou do pekla ako farizejsky mávať krížom a nekresťansky zamlčovať fakty. Koniec koncov, Dohovor nie je Desatoro a možno ho zmeniť, vypovedať či zrušiť. Hodiť po ňom kameňom je však už celkom iná hra ako šermovanie slovami o verdikte súdu.

Juraj Hrabko, SME, 12.11.2009